

Aan
De minister van Financiën van Curaçao

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum
3 december 2025

Ons kenmerk
Cft 202500140

Pagina
1/7

Uw kenmerk

Bijlagen
2

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Aangepaste reactie op de derde uitvoeringsrapportage 2025

Geachte heer Cooper,

Op 16 november 2025 ontving het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) de uitvoeringsrapportage (UR) van Curaçao over het derde kwartaal van 2025. Met dit schrijven ontvangt u de reactie van het Cft op de derde UR.¹ In bijlage 1 van deze brief vindt u een nadere uitleg en cijfermatige onderbouwing.

Oordeel

De derde UR toont een voorlopig overschot op de gewone dienst van XCG 238 miljoen. Hiermee voldoet Curaçao vooralsnog aan de centrale begrotingsnorm uit de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) en de wettelijk vereiste tekortcompensatie.² De realisatie tot en met het derde kwartaal van 2025 ligt boven begroting. Dit is een goed tussenresultaat. Curaçao geeft tot en met het derde kwartaal meer uit aan de post 'subsidies en overdrachten' dan begroot. Daardoor dreigt een overschrijding van de Vastgestelde Begroting op deze post.

Vervolg

Het Cft verzoekt u de realisatie op de post 'subsidies en overdrachten' schriftelijk toe te lichten, inclusief een prognose tot en met het einde van het jaar. Daarbij wordt u gevraagd in te gaan op de oorzaken van de afwijkingen, beheersingsmaatregelen en het eventuele structurele karakter van deze afwijkingen.

Curaçao is van plan een lening van XCG 148 miljoen aan te trekken voor investeringen, terwijl de uitvoering van deze investeringen achterblijft. Hierdoor zal de (ruime) liquiditeitspositie verder oplopen. Planning en inzicht in de meerjarige liquiditeiten zijn belangrijk om te waarborgen dat Curaçao de gelden volgens het leenverzoek inzet. Het Cft verzoekt u daarom om toekomstige UR's uit te breiden met een meerjarige liquiditeitsprognose, zoals eerder benoemd in het advies bij de tweede UR.³

In lijn met het advies bij de tweede UR is opvolging gegeven aan het voornemen om de inzet van eigen liquide middelen als ontvangst zichtbaar te maken op de kapitaaldienst.⁴ Dat is op dit moment niet mogelijk. Het land, de Stichting Overheidsaccountantsbureau (SOAB) en het Cft zullen gezamenlijk optrekken in dit traject.

Het Cft waardeert de geactualiseerde toelichting op de CMC-oplossing in de derde UR. Tegelijkertijd is de oplossing nog altijd niet definitief. Het Cft verzoekt het land daarom de oplossing voor het CMC-vastgoed zo snel mogelijk te finaliseren.

Het Cft verzoekt uw aanhoudende aandacht voor integriteit in de collectieve sector. Integriteit binnen de overheid en overheidsentiteiten is een essentieel onderdeel van goed financieel beheer en daarmee een aandachtspunt voor het Cft.

De derde UR biedt geen inzicht in de opbrengsten uit de kansspelvergunningenfee. Het Cft verzoekt u om deze opbrengsten (structureel) toe te lichten.

Toelichting

Voorlopig overschot 2025

De derde UR van 2025 laat een voorlopig overschot op de gewone dienst zien dat aanzienlijk hoger ligt dan voor deze periode was begroot. Op basis van de realisatie in de derde UR en de ontwerpbegrotingswijziging 2025, gaat het Cft ervan uit dat een overschot kan worden gerealiseerd.

In voorgaande begrotingsjaren namen (ruime) overschotten in de laatste maanden van het jaar aanzienlijk af. Het Cft verzoekt u de prognose van het jaarresultaat te actualiseren op basis van de realisatiecijfers en actief aan te sturen op het realiseren van een overschot. Curaçao kan deze middelen inzetten voor investeringen en/of schuldaflissing.

Subsidies en overdrachten

De realisatie tot en met het derde kwartaal op de post 'Subsidies en overdrachten' bedraagt XCG 336 miljoen, terwijl de begroting voor deze periode XCG 264 miljoen is. Dit is een overschrijding van XCG 72 miljoen. Het land geeft aan dat hogere subsidielasten ten opzichte van voorgaande jaren hiervoor een belangrijke verklaring zijn, maar een gedegen toelichting ontbreekt. Het land geeft geen nadere verklaring of aangepaste (meerjarige) prognose.

Landsverordening op de Kansspelen (LOK)

De post 'Andere inkomsten' laat tot en met het derde kwartaal een hogere realisatie zien dan begroot. Onder deze post vallen onder meer de opbrengsten uit de kansspelvergunningenfee, zoals geregeld in de LOK.

Het Cft heeft vernomen dat de opbrengsten van online kansspel aanbidders tot en met het derde kwartaal XCG 54 miljoen zou bedragen. Dit ligt hoger dan het begrote bedrag van XCG 30 miljoen.

Roadmap goedkeurende verklaring jaarrekening

Het Cft waardeert de informatie die is opgenomen in de derde UR over de voortgang van het Roadmap traject richting een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening. Dit was verzocht in het advies bij de tweede UR.

Uit de informatie blijkt dat Curaçao het Roadmap-traject herijkt en hierover zal rapporteren in de vierde UR 2025. Het land is van plan prioriteiten te stellen en erkent dat de sturing beter kan. Een concrete, haalbare deadline voor een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening wordt niet genoemd. Het Cft gaat ervan uit dat de vierde UR het vervolgetraject inclusief een haalbare deadline voor de goedkeurende verklaring bij de jaarrekening duidelijk maakt.

De derde UR bevat de Roadmap-rapportage van 27 maart 2025. Dit is een oudere rapportage dan die van 26 juni 2025, die is opgenomen in de tweede UR. Vanwege de herijking van het traject neemt het Cft de rapportage ter kennisgeving aan.

Verbeterplan Ontvanger

In februari 2025 heeft het Cft aandacht gevraagd voor de problemen binnen de Belastingdienst van Curaçao en is hierover in gesprek gegaan met de Raad van Ministers van Curaçao.

Het Cft zal de noodzakelijke verbeterplannen binnen de Belastingdienst nauwgezet volgen. Een goed en integer functionerende Belastingdienst is een onderdeel van goed financieel beheer en is daarom een aandachtspunt voor het Cft.

Hoogachtend,

De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Drs. L.M.C. Ongerling

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:

De Gouverneur van Curaçao

De voorzitter van de Staten van Curaçao

De minister-president van Curaçao

De staatssecretaris van BZK

De secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Curaçao

Bijlage 1: Uitleg en cijfermatige onderbouwing

Tabel 1 toont de realisatie van de gewone dienst tot en met het derde kwartaal van 2024 en 2025. Daarnaast is de ontwerpbegrotingswijziging 2025 met bedragen voor het gehele jaar opgenomen.

Tabel 1: Overzicht realisatie gewone dienst (in miljoenen XCG)⁵

	3e UR 2024	3e UR 2025	OBW 2025
Baten	1.434	1.533	2.016
Belastingen	1.300	1.390	1.786
Schenken en subsidies	27	25	20
Andere baten	106	118	211
Lasten	1.258	1.295	1.931
Beloning van personeel	326	363	506
Goederen en diensten	147	133	278
Afschrijving vaste activa	56	61	81
Interest	42	36	96
Subsidies & Overdrachten	298	336	441
Sociale zekerheid	388	366	521
Andere uitgaven	0	0	7
Resultaat	176	238	85

Bron: derde uitvoeringsrapportages 2024-2025, en ontwerpbegrotingswijziging 2025 van Curaçao.

Baten

Curaçao realiseert tot en met het derde kwartaal van 2025 XCG 1.533 miljoen aan baten. Dit is XCG 84 miljoen (6 procent) meer dan begroot in de OBW 2025.

Belastingen

Tot en met het derde kwartaal van 2025 realiseert Curaçao XCG 1.390 miljoen aan belastingbaten. Dit is XCG 89 miljoen (7 procent) meer dan in dezelfde periode in 2024. Het Cft constateert dat enkele belastingsoorten, met name de afvalstoffenbelasting en de onroerendezaakbelasting, achterblijven ten opzichte van de begroting. De baten uit de inkomstenbelasting, winstbelasting en de omzetbelasting zijn daarentegen hoger dan begroot. Curaçao licht deze afwijking voldoende toe in de UR.

Schenken en subsidies

Curaçao realiseert tot en met het derde kwartaal hoger dan begrote baten voor het gehele jaar.

Andere baten

Het Cft constateert dat de realisatie op de post 'Andere baten' hoger is dan begroot. Onder deze post vallen onder meer de baten uit de kansspelvergunningenfee. Een

nadere toelichting ontbreekt waardoor het Cft niet kan herleiden welk bedragen aan vergunningsrechten voor online en fysieke kansspel aanbidders zijn gerealiseerd.

Lasten

Curaçao realiseert tot en met het derde kwartaal van 2025 XCG 1.295 miljoen aan lasten. Dit is XCG 22 miljoen (2 procent) meer dan begroot.

Personeel

De beloning van personeel ligt in het derde kwartaal in lijn met de begroting voor deze periode. Een toelichting ontbreekt, waardoor niet duidelijk is of Curaçao de bij de OBW 2025 verwachte lagere personeelslasten aan het einde van het jaar daadwerkelijk zal realiseren.

Sociale zekerheid

De realisatie tot en met het derde kwartaal ligt XCG 26 miljoen (7 procent) lager dan begroot voor deze periode, en de jaarrealisatie zal naar verwachting ook lager uitvallen dan begroot. Curaçao licht toe dat de lagere realisatie onder meer het gevolg is van een opschoning van het bestand met onderstandtrekkers en lagere duurtetoeslag uitkeringen.

Kapitaaldienst

In tabel 2 is de realisatie van de kapitaaldienst tot en met het derde kwartaal van 2024 en 2025 opgenomen. Daarnaast is de ontwerpbegrotingswijziging 2025 met bedragen voor het gehele jaar opgenomen.

Tabel 2: Overzicht realisatie kapitaaldienst (in miljoenen XCG)⁶

	3e UR 2024	3e UR 2025	OBW 2025
Ontvangsten	77	95	326
Afschrijvingen en Waardevermindering	56	61	81
Te ontvangen aflossingen	20	34	15
Aangegane geldleningen	0	0	148
Herfinanciering obligatielening	0	0	82
Reserves en voorzieningen	0	0	0
Uitgaven	78	65	408
Investerings	36	20	204
Kapitaalverstrekkingen	11	0	0
Aflossingen geldleningen	31	45	64
Aflossing obligatielening	0	0	140
Saldo	-1	30	-82

Bron: derde uitvoeringsrapportages 2024-2025, en ontwerpbegrotingswijziging 2025 van Curaçao.

Curaçao begroot XCG 204 miljoen aan investeringen voor 2025. Tot en met het derde kwartaal realiseerde het land daarvan slechts XCG 20 miljoen. Uit de UR blijkt dat de aangegane verplichtingen voor investeringen XCG 58 miljoen bedragen. De verplichtingen zijn niet gespecificeerd.

Curaçao loste tot en met het derde kwartaal van 2025 XCG 45 miljoen af op ontvangen leningen. In oktober 2025 liep de door de Nederland aan Curaçao verstrekte obligatielening van XCG 140 miljoen af. Deze lening is voor XCG 80 miljoen geherfinancierd. Daarnaast is Curaçao van plan om bij Nederland een lening aan te trekken van XCG 148 miljoen voor investeringen. Een deel van deze lening (XCG 32 miljoen) is onder voorbehoud van een goedgekeurde en vervolgens vastgestelde begrotingswijziging.⁷ In de vierde UR zullen beide leningen worden verwerkt in de Kapitaaldienst.

Schuldpositie

De totale schuldpositie van Curaçao is afgenomen van XCG 4.077 miljoen per medio 2025 tot XCG 4.046 miljoen aan het eind van het derde kwartaal van 2025. Deze afname komt voornamelijk door de daling van de post kortlopende schulden (XCG 26 miljoen) ten opzichte van het voorgaande kwartaal.

De schuldquote komt uit op 60 procent van het bruto binnenlands product.⁸

Liquiditeitspositie

Het saldo liquide middelen aan het einde van het derde kwartaal van 2025 bedraagt XCG 282 miljoen. Dit is een toename ten opzichte van de stand medio 2025 (XCG 262 miljoen). Een liquiditeitsprognose ontbreekt.

Collectieve sector

De collectieve sector van Curaçao voor de jaren 2025 en 2026 had uiterlijk op 1 april 2024 vastgesteld moeten zijn. Daarnaast dient Curaçao nog te rapporteren over de uitgaven-, ontvangsten-, tekort- en schuld cijfers van de collectieve sector voor 2023.⁹ Dit is van belang om te toetsen of er sprake is van een (dreigende) overschrijding van de (wettelijk gemaximeerde) rentelastnorm in 2025.¹⁰

Bijlage 2: Eindnoten

¹ Op basis van artikel 18 van de Rft reageert het Cft op de derde UR 2025. Het toetsingskader voor de beoordeling van de UR wordt gevormd door de Rft aangevuld met de aanwijzing die de Rijkswinsterraad op 12 juli 2019 heeft gegeven aan het bestuur van Curaçao en die op 24 november 2020 is bijgesteld. Staatsblad 2019, 279, Besluit van 12 juli 2019, houdende het geven van een aanwijzing aan het bestuur van Curaçao tot aanpassing van de begroting 2019, rekening houdend met de in artikel 15 van de Rft genoemde normen. Bij besluit van 24 november 2020, nummer 2020002389, is bevestigd dat de aanwijzing na het Kroonberoep in stand blijft maar alleen nog zal bestaan uit het naleven van de aflossingsovereenkomst tussen het Algemeen Pensioenfonds Curaçao (APC) en het land Curaçao, waarbij het land zo mogelijk aanvullende aflossingen zal doen uit overschotten op de gewone dienst in de komende jaren.

² Dit oordeel kent enige onzekerheid, vanwege het feit dat de begroting op onderdelen niet voldoet aan een volledige, ordelijke en controleerbare begroting (artikel 15, lid 2 van de Rft) en daarmee niet met zekerheid kan worden geconcludeerd dat aan de centrale begrotingsnorm wordt voldaan. Bij vaststelling van de jaarrekening over het desbetreffende begrotingsjaar kan op basis van het oordeel van de accountant (een goedkeurende verklaring wat betreft getrouwheid) pas met zekerheid worden beoordeeld of daadwerkelijk is voldaan aan de centrale begrotingsnorm.

³ Cft, Cft kenmerk, 202500093, Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage 2025, d.d. 1 september 2025

⁴ Cft, Cft kenmerk, 202500093, Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage 2025, d.d. 1 september 2025

⁵ In deze tabel is sprake van afronding op hele XCG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁶ In deze tabel is sprake van afronding op hele XCG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁷ Cft, Cft kenmerk 202500069, Reactie leenverzoek 2025, d.d. 23 juli 2025

⁸ Bij de berekening van de schuldquote is uitgegaan van een bbp voor 2025 van XCG 6.698 miljoen, ontleend aan CBCS, Economic Bulletin, d.d. september 2025. De totale schuld van het land is gelijkgesteld aan het totale vermogen van het land minus het eigen vermogen.

⁹ Conform artikel 24 van de Rft dient het centraal bureau voor de statistiek van Curaçao uiterlijk op 1 september te rapporteren over de uitgaven-, ontvangsten-, tekort- en schuld cijfers van het voorafgaande jaar van de collectieve sector.

¹⁰ Artikel 15 lid 1 sub c en artikel 16 lid 4 van de Rft.